

HRVATSKI LIST

Izlaže svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST
u baklajnoj tiskari JOŠ
KRMOTIC u Puli tr.
Gospoda 1. Urednik: IVAN
MARKON u Puli. - Ruko-
pis se ne vraćaju. Čak.
rat. ans. post. Ned. 26.796.

Broj 1121.

U Puli, subota 24. kolovoza 1918.

na marljivu listu: U pretplati
baca na putovanju god. K 48.—
da su se polugodište K 24.—
je uvek bilo K 4.—, me-
mladiće, K 16 fil. pojedini broj.
— Zalost GLASI primaju se
etom Ulku i pravi lista trg Custoza 1
prava mreža, zrnatog starčeve, k
starčeve, k
i. Pokoj

Zivot sadašnjice.

Ljudaci smo dobe, ludjaci groze;
dani pužu se kraj nas, plju i gube,
mi živimo duboko mrzeli život:
i držeći plasljivo pred smrću.
Lord Byron.

32. broj re-
im sadržajem
vo i narod
zacijske —
u Hrvatskoj
Jugoslaven
am i narod
e krumpira
filozofiji, ali to nije bilo učenje, već prevara. Sa
ne škole (uima predmetima je tako. Pokazali su nam formu,
povlje); Stil h i ne sadržaj. Naucili su nas par materijalnih fakata,
emeniku".

— Godišnje nam saopštiti. Rekoše nam, da je zemlja
36—: poslovna, ali zaboravljene nam reči, kako si znanost
upravu lista
iru; zaboravljene nam istinito prikazati svu ogor-
enost boja za heliocentrički nazor. Istorija znači
odine, kad je koje klanje počelo ili se svršilo, i
d kada je i do kada nekakva grešna Svetost i
mornara ratnika i skrivenim načinom, šta veli Platon,
orka. Branitelja Rousseau a Šta Guplowicz o ljudskom društvu,
k dr. Soukup rezultat jest, da znači doduše par lepih reči više,
v u Češkoj. Jasnije ti nije ništa. Tama kao i pre, tek veća
elju nadjošem. Konfuzija, a to i jest cilj današnjeg školskog si-
ancuski zrak
či se filozofska propaendentika. Ali kad djam, da
padao, kako
staji u Pariz
sav razdrap
otjaga, ulovi mu naravno direktor odgovor, pro-
sudbina stig
daje mu (sasma ozbiljno) taj savet: "Sinkol' Do
d 10 godina izaze druga knjiga, a ta ne će imati više.
jem broju, Žadnost. Ne kupuj, za to tu knjigu! A'ako mene
živo osećala ne poslušaš, te njigu kupis, ne ćeš dobiti do go-
aših knjiga, sledine stipendiju!" Da ta knjiga ima sada vrednost
školskih. I samo za djam, da bi mu značno raširila duševni hori-
ko živo osećanje. (a sta je kasnije djam briga, izadje li do
inogobrojni file 10 godina pedagoški bolja knjiga, kad je on već
paš toliko važan s prvom postigao cilj!) to je sve gospodinu di-
a ne vide živ rektoru deveta briga.

Da taj direktor opet već 20 godina degenerira
i veoma za školu, da još danas ne zna hrvatski govoriti (mislio
nj, a radi tog je nikad, ni neće) da je istorao najbolje profes-
valja istaknu
sore sa škole, da je sam prediožio g. 1914.-15.
baš filologiju
ministarstvu germanizaciju škole, da zabranjuje i danas
znanstveno utr
sabirat džajtu za hrvatske škole, da je to već se-
jaše jedan jezik i svr
trivi filolozi, ko
za kapute, kao što to dečurlija medju sobom čini,
sve i još mnogo drugog je opet hrvatskoj jav-
nosti deveta brig. Župani, popovi, učitelji, advo-
kati etc. vode aprovizacije i zakutne pisarije i kradu
i gule puk da je divota (iznimke potvrđuju pravilo!),
pa koje čudo onda, da ovi u svojoj "veliko-
dušnosti" puštaju i druge da pašuju iznimke ne
nalaze ni sredstva ni odvažnosti da reku istinu.
A mene to boli, pali, žeže, ja ne mogu držati više
stid u sebi, moji bledi obraz, precrveni su
od stida i ja vama svima — sposobnijima ali kuka-
vičnjima — kličem: stidite se! Vaš narod jest
uništavan, budućoj intelektualnosti zatvaraju se svi
putevi k razvitu, na mesto kašternih ljudi, gleda-
se vaspitati ulizice — birokrate, a Vi, Vi to ravn-
kom ravnodušnošću triptite, prem da imate pravo
kontrole! Hteo bih imati glas tako jak, da me čuje
celi Slovenski Jug, da Vam celli oda svu prezir i
da se za Vas zastitil!

— Ti si ludjak! Čujem Vaš smeh.

— Da, istina je, ali ne varajte se, i Vi ste.
Vi ste ludjaci zatvoreni u kaveze, pa se klanjate
prolaznicima, misleći da će Vas za to — ispuštiti
van.

Naš život je grozan u svojoj neizvesnosti.
Mrzimo život, jer današnje živovanje je rdjavo, ali
smrti se bojimo, jer smrt znači novu nezavisnost,
a o budućnosti nemamo nikakove prestave, jer
nam fali —

Vaspitanje.

Mi smo vaspitani inferiornim profesorima,
direktorima, piscima učenjacima. Mi ne poznajemo
dela ni pisaca, koji bi nas povelj k dnu, izvoru
života: čuvstva, razuma, volje. Celo naše vaspitanje
jest sterilno, a ništa nije tako daleko istinskog ži-
vota kao sterilnost. — Ali podjimo novim putem!
Srušimo kumire, da dignemo Boga — Istińu! Po-
dijmo k velikim pescnicima i filozofima sviju vekova,
ali ne čitajmo knjige o njima, već knjige o njima
i ove. Jer o njima piše svako tendencijozno, is-
krivljeno, jedino oni sami daju nam u svojim de-
lima nepatvoreno svoje misli, sebe. Od velikih čemo
liričara dobiti plemenite impulse, kod epičara upo-
znaćemo svu grozotu i bescijnost klanja, kod
obojih videćemo celu težinu čuvstva, strasti života.

Zivot, tu veliku, večnu tajnu, razotkrivaće nam
mislioci. Oni će dignuti velo sa našeg mozga,
kojim nam ga je prikrila roditeljska kuća, okolica,
škola i tradicija. Mi ćemo pak gledati na život
objektivno, nepomučeni bednom sadašnjicom, očima
velike budućnosti. A kogod nestrano i savesno
promatra sadašnjost, koja nije no životinska, zver-
ska faza u razvijetu čovečanstva, mora doći do
uverenja, da, nema li čovečanstvo ostati i dalje na
sadašnjemu zverskom stupnju, mora doći do velike

— Promene, nakon velikog obračuna.
Za taj obračun moramo biti pripravljeni. Geniji
vekova pripravile naš idejno, a ekonomsko-tehnički
razvitak sveta sili nas materijalno. K genijama
obrnimo svoja žudnje puna srca i razume, a senil-
nim vaspitačima dovoljimo a Hamletom:
"Više je stvari na nebū i zemlji, nego šta si
Vaša školska mudrost umišlja, Horacije". Alfa.

morskih zrakoplova obasuo 21. kolovoza talijansku
zrakoplovnu postaju Porto Corsini s bombom sa
veoma dobrim uspehom te je ustanovio da su
bombe više puta pogodile zrakoplovna spremišta i
barake. Svi su se zrakoplovi povratio. Naši su
zrakoplovi napali više puta takodjer uzlediše na
Lidu kod Mletaka i neprijateljski tabor bāraka na
obalnom području Piave, a da nisu pretrpeli gu-
bitaka. — Neprijateljski zrakoplovi razvili su dne
21. kolovoza u noći iza toga veoma živu delatnost
na severnom Jadranu. U dvem noćnim navalama
obasuli su Pulu bombama, prvi put bez uspeha, a
drugi put prouzročile neznačnu stvarnu štetu. Ne-
koliko je požara grmlja u području bilo brzo po-
gašeno. U Fažani su oštećene dve privatne kuće i
više je civilnih osoba ozlijedjeno. Neki je naš lo-
vački zrakoplovac dne 21. o. m. oborio na sever-
nom Jadranu jedan talijanski pomorski bojni zra-
koplov.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Bec, 23. (D. u.) Službeno se javlja: Talijansko
bojište: Austro-ugarsko jato letala poduzeo je us-
pešnu navalnu bombardu na talijansko letalište kod
Mestre. Inače nema nikakvih osobitih dogadjaja. —
Albanija: Bojne sile g. o. baruna Pflanzer-Baltina
bacile su neprijatelja na više točaka u njegovim
prvim linijama te su dopremile zarobljenika i to-
pova. — Poglavica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 23. (D. u.) Iz velikog se glavnog
stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna
skupina naslednika prestola Rupprechta i pl. Böhna:
Neprijateljske delomične navale severozapadno od
Baileulla i s obilju strana Lyse bile su suzbite. U
protutisku učinimo zarobljenika. Englez su jučer
svom snagom nastavili dne 21. kolovoza severno
od Ancre započetu navalu te su ju, napregnutvi
frontu na Ancre severno od Alberta, proširili na
odsečak od Alberta do Somme. Neprijateljevi po-
kušaj proloma, poduzet sa namernom opkoljenja, izja-
lovio se je posve u svom prvom razvoju. Jučer je
neprijatelj pretrpio težak poraz. Očekujući neprij-
ateljevu navalu, napadoše pruske divizije sa saskim
i bavarskim pukovnjama na bojištu severozapadno
od Bapaumea neprijatelja medju Moyenneville i
Mixaumonta. Naišle su svuda na neprijateljsku na-
valu, koja se je počela razvijati i na jake protiv-
nikove čete u pripremi te bacile neprijatelja mest-
tice 2 km u dubinu. Na to su bile za sutra pri-
pravljene engleske navale uništene. Tečajem dana
je neprijatelj još više puta navalio, naročito iz
Piesticu i Beaumont-Hamelia. Suzbit je svuda uz
teške gubitke. Jake neprijateljske navale iz Alberta
slomile se u našoj vatri. Medju Albertom i Som-
meom navalio je neprijatelj uz najjaču zaštitu vatre
te je prolazno provalo preko ceste Albert-Braye
u smeru prema istoku. Krepku protunavalu hesen-
skih četa sa delovima pruskih i württemberskih pu-
kovnija bacila je neprijatelja preko ceste u njegove
izlazne položale. Otvoreno porazmeštene baterije
rastrelje mnogo neprijateljskih oklopjenih vozova.
Severno od Braye navalio je neprijatelj konjanicom,
bila je skoro bez iznimke uništena. Delomični bo-
jevi trajahu na bojištu do kasno u noć. Medju
Sommem i Oiseom uopće miran dan. Jaka palja
južno od Somme je za predpnevnih satova po-
pustila. Južno od Avre mogli su se francuske na-
vale kod Frenleresa u našoj vatri samo delomice
razviti te su suzbijene. Pešadijski bojevi na Divette.
Medju Oiseom i Aisneom povukli smo, u priključku
na premeštenje naše linije za Oiseu, izvršeno dne
20. kolovoza, u noći od 21. na 22. kolovoza naše
čete, od neprijatelja nesmetani, za Aylette. Jako
navali neprijatelja medju Manicampom i Pont-sur-
Mard izmakle su naše, na zapadnom bregu Aylette
još ostale kompanije, za odsečak. Delomične nepri-
jateljeve navale medju Aylettom i Aisneom izjalo-
više se u našoj vatri i u protuudarcu. — Vojna
skupina nemačkog naslednika prestola: Medju
Bazochesom i Fismesom potisnuli smo natrag u
mesnoj navalni američki liniji straže te suzbismo
neprijateljske navale. — Poručnik Udet izvještio je
svoju 57. i 58. zlačnu pobedu. Za zračnih navalna
vestima naši bojovni letači od jata letala, koje je
išlo na Karlsruhe te se sastojalo od 10 letala, 7 le-
tala. — Ludendorff.

Engleski izveštaj od 21. kolovoza na večer:
Naša je navalna dne 21. o. m. na fronti od 10 milja,
od Ancre sve do blizine Moyenville, imala uspeha.
Mi smo provalili duboko u neprijateljske položaje
na celoj fronti i odveli mnogo zarobljenika. Englez
i Novo Zelandci, praćeni tankovima, navalile na
prve crte pod zaštitom magie i pri tom zauzele
selja Beancourt-sur-Ancre, Putsfeux-an-Mont, Buc-
quo Ablainville i Moyenville. Engleske divizije na-
stavile navalivanje u blizini železničke pruge Al-
bert-Arras i zauzele Achiet-le-Grand, šumu Legeast
i Courcelles-le-Comte. Teški bojevi na različitim
tačkama uzduž železničke pruge. Zapadno od Achiet-
le-Grand bila je odbijena jaka neprijateljska protu-
vala. Naše bojne ophodnje zapletiše neprijatelja
u boj. Naprma Thieppalu i severno od naše napa-
dajne fronte porinuso napred našu crtu između
Boisieux-St. Mars i Mercatela. Na fronti kod Lysa
istочно od Paradisa i između Merville i Quiter-
steene. Južno od Locre učinimo 138 zarobljenika.

Engleski izveštaj od 22. kolovoza u jutro:
Danas u 4 sata i trijetvrt ujutro navalili smo na
neprijateljske položaje između Somme i Ancre. U
sredu za zanočivanja prešle su naše ophodnje na
levu obalu Ancre južno i jugoistočno od Besau-
court. Mi smo zadržali jučer severno od Ancre
dobivene položaje protiv jakim protunavalama na
fronti kod Miramonta i Achiet-le-Grand. Sveze
protunavale razvile su se ujutro sučelice Mirau-
monta i Iresa. Mi smo priveli 2000 do 3000 za-
robjenika i zaplenili nekoliko topova. U sredu po-
lučili smo daljnih uspeha istочно i severoistočno
od Merville i došli do Izvanske granice Neu Ber-

Neprijateljski zrakepovi nad Pujom i Fa- zanom.

(Službeno izveštje.)

Bec, 23. (D. u.) Ratno ministarstvo, morna-
rička sekcija saopćuje: Jedan je odeo naših po-

